

СПРАВА «ЯКУШЕВ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF YAKUSHEV v. UKRAINE)

(Заява № 15978/09)

Стислий виклад рішення від 04 грудня 2018 року

У 1993 році заявник, перебуваючи у відносинах з жінкою, визнав своє батьківство щодо нещодавно народженої дитини, подавши відповідну заяву до органів влади.

У 2006 році вони розлучилися і заявник ініціював провадження у Малинському районному суді Житомирської області (далі — районний суд), оспоряючи батьківство. Районний суд ухвалив рішення на користь заявника, посилаючись на висновок експерта-генетика, який виключив біологічне батьківство.

Розглянувши апеляційну скаргу колишньої дружини заявника Апеляційний суд Житомирської області (далі — апеляційний суд) скасував рішення районного суду та встановив, що відповідно до статті 56 Кодексу про шлюб та сім'ю України заявник не мав права оспорювати своє батьківство, оскільки на момент визнання ним батьківства щодо дитини йому було відомо, що він не був її батьком.

Заявник подав касаційну скаргу, стверджуючи, що апеляційний суд не мав підстав для висновку, що на момент подій заявнику було відомо, що він не був біологічним батьком дитини. Верховний Суд України відмовив у задоволенні касаційної скарги у зв'язку з необґрунтованістю.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявник скаржився за статтями 6 та 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) на неможливість оспорити своє батьківство щодо дитини, оскільки національні суди свавільно відмовили у задоволенні його позову з цього питання. Європейський суд вирішив розглянути скаргу за статтею 8 Конвенції.

Розглянувши скаргу заявника, Європейський суд вказав, що апеляційний суд повністю проігнорував важливу частину доводів сторін та розглянув апеляційну скаргу за підставами, які ніколи не висувалися жодною зі сторін спору, а також навів загальні підстави, які ґрунтувалися лише на непідтверджених жодними конкретними доказами припущеннях.

Крім того, Європейський суд звернув увагу, що апеляційний суд скасував фактичні висновки районного суду не посилаючись на будь-який новий доказ та не пояснивши, чому фактичні висновки суду були невірними. Верховний Суд України не розглянув ці питання під час перегляду справи.

У зв'язку з цим Європейський суд зазначив, що наведені процесуальні недоліки у провадженні на національному рівні змушують дійти висновку, що національні суди не забезпечили повагу до приватного життя заявника, на яку він має право відповідно до Конвенції, та констатував порушення статті 8 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. *Оголошує* заяву прийнятною;

2. *Постановляє*, що було порушено статтю 8 Конвенції;

3. *Постановляє*, що

(а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику такі суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:

(i) 4 500 (чотири тисяч п'ятсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись, в якості відшкодування моральної шкоди;

(ii) 1 000 (тисячу) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись заявнику, в якості компенсації судових та інших витрат;

(б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

4. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.»